

TAVŞAN RALPH

Tavşan Ralph; son zamanlarda gündeme gelen bir kısa filmin başkarakteri. Hayvanlar üzerinde yapılan deneylere dikkat çekmek ve kozmetik ürünlerin hayvanlarda test edilmesinin yasaklanması amacıyla Humane Society of the United States tarafından başlatılan ve Spencer Susser tarafından hazırlanan "Save Ralph" isimli bu kısa film, deneylerde kullanılan hayvanların ve özellikle kozmetik sektöründeki canlı hayvan deneylerinin iç yüzünü çarpıcı bir şekilde ortaya koyuyor. Bu konuda süregelen fikir ve eylemlerden farklı olarak, bu filmdeki ayırt edici nokta hayvanlarla kurulan empati hissinin fazlasıyla hissediliyor oluşu. Film de Ralph'ının bir gününün özetini izliyoruz. İlk sahnede kendini tanıtan Ralph gözündeki ve kulağındaki hasarları, oldukça sıradan bir durummuş gibi anlatıyor. Aslında bunun kötü bir durum olduğunun farkında ama çok dert etmediğinden bahsediyor. Çünkü bunu insanlar için yapıyor ve burada insanların onlardan daha üstün hayvanlar olduğunu söylüyor. Bu gerçekten ilgi çekici bir söylem çünkü insanlarla aynı tür olmalarına rağmen, üstün olanın diğeri üzerindeki kötü ve olumsuz etkilerin nasıl meşru kabul edildiğini gözler önüne seriyor. Devamında da bu insan olanın üstünlüğünü uzaya çıkmakla ilişkilendiriyor ve aslında burada insanı ahlaki boyutta değil de rasyonel açıdan nitelendiriyor sanki. Ve kendisinin bir uzay tavşanı olmadığını belki de bir rasyonaliteye, akılcı düşünceye sahip olamayacağını bizlere hatırlatıyor. Ralph'in aile fertleri de kendisi gibi denek ve görevlerini(!) yaparken ölmüşler. Ralph kendi sonunun da aynı olacağını biliyor ama hayatının asıl amacının bu olduğuna ve bunun onu mutlu ettiğine inanmış ya da daha masum bir açıklama bulamamış diyelim. Bir sonraki sahnede ise bir tıklatma sesi ve sonrasında kocaman bir el tavanı yıkarak Ralph'i alıp laboratuvara getiriyor. Kapı tıklatma sesi gerçekten manidar olmuş burada çünkü normalde insanların nezaketten bir yere girerken kullandığı bu eylemden sonra tavanın yıkılarak kaba bir şekilde tavşanın alınması hayvanlara yapılan davranışların nasıl bir çelişki içerisinde olduğunu gerçekten yansıtıyor. Bu çelişkiyi diğer denek tavşanlar ve Ralph'i arasında da görüyoruz Ralph laboratuvardayken hala olayların kötülüğünün farkında ama insanların iyiliği için her şey yapılabilir öyle değil mi? Sanırım laboratuvardaki diğer denekler aynı fikirde değil, kameranın varlığını görünce kurtarılmak istediklerini epey açık bir dille ifade ediyorlar çünkü. Ve testler bugünlük(!) biter. Testlerden çıkmış Ralph son sahnede hala hayvanlar üzerinde denenmiş kozmetik ürün alanlara ve bu deneylere izin veren ülkelere sesleniyor, onlar olmasaydı işsiz ve normal bir tavşan gibi sokaklarda kalacağını ah hayır sokak değil arazi gibi bir şey, belki de bir orman? Normal tavşanlar gibi ama bir dakika o bunu bilemiyor çünkü kendi türüne, olması gereken ortama bile yabancılaşmış durumda... Evet, bu videonun yayınlanmasıyla beraber özellikle sosyal medyada büyük bir hareket başladı ve #saveralph etiketi olağan üstü bir hızda tüm dünyaya yayıldı. Kampanyayla eş zamanlı olarak başlayan bu hareket gerçekten de kitleleri etkilemişti hatta önce bu videoyu paylaşıp sonra hayvanlar üzerinde deneyler yapan markaların ürünlerini tanıtan influencerları bile. Tabi ki bunların yanı sıra gerçekten bu konu üzerine kafa yoran kişileri ve kurumları da es geçmemek gerek. Ralph'in de bahsettiği gibi insanların iyiliği söz konusu olunca her şey mübah, ne olursa olsun. Peki, bu ne kadar etik? Gerçekten etik seçimler yapabilir miyiz? Hayvan deneyleri yerine kullanılan farklı metotların varlığı biliniyor. Peki, neden bunu tercih etmek varken böylesine ahlak dışı yollar tercih ediliyor? Normalde halktan birinin bir tavşanı böyle bir duruma sokması çok daha fazla tepki alacakken birçok kurum veya markanın bu tür deneyler yaptığını biliyoruz ama birileri bunu söylemedikçe ahlaki ve etik açıdan bizleri çok da rahatsız etmiyor. Belki de burada çıkarlar devreye giriyordur. Bu noktada bizim menfaatlerimiz için hayatını kaybeden, acı çeken hayvanlara karşı aslında ahlaki bir sorumluluğumuz olduğu da unutulmamalı. Bu konuyu aynı zamanda biyoetik kavramı üzerinden de ele alabiliriz. Bilindiği üzere biyoetik kapsamında hayvan deneklerin hakları da söz konusu. Tabi ki burada bahsedilen etik sadece laboratuvar çalışanları, marka sahipleriyle sınırlandırılmamalı bu etik çerçevedeki sorumluluk tüm toplumu fazlasıyla ilgilendiriyor. Ve bu sorumluluğun bilinmesinden daha da önemli olan şey bir devamlılık göstermesi. 6 Nisan'da yayınlanan Save Ralph üstünden daha bir ay geçmeden şimdiden unutuldu. Etik kaygılarımızın devam etmesi dileğiyle...

